

Kriminalvården

Revisionsrapport – Brister i intern styrning och kontroll av upphandling inom arbetsdriften och inventering 2017

Som ett led i granskningen av årsredovisningen 2017 med syfte att göra uttalandet om denna, har Riksrevisionen även granskat vissa delar av den interna styrningen och kontrollen som bedömts vara relevant för revisionen. Vår granskning av den interna styrningen och kontrollen syftar inte till att uttrycka en åsikt om effektiviteten i myndighetens interna styrning och kontroll utan har till syfte att kunna utforma ändamålsenliga revisionsåtgärder. Granskningen har bland annat omfattat upphandling inom arbetsdriften samt inventering av anläggningstillgångar och korttidsinventarier.

De punkter som framgår i revisionsrapporten är sådana iakttagelser som vi har identifierat och som Riksrevisionen vill fästa ledningens uppmärksamhet på.

Riksrevisionen önskar information senast 2018-05-31 med anledning av iakttagelser i denna rapport.

Brister vid upphandling inom arbetsdriften

Riksrevisionen har tidigare granskat om Kriminalvården följer lag ¹(2007:1091) om offentlig upphandling (LOU). Vi avrapporterade² då bland annat om att det genomförts direktupphandlingar över beloppsgränser utan att dokumentera skäl till detta.

Riksrevisionen har i sin granskning av årsredovisningen för 2017 följt upp tidigare granskning och konstaterar att bristerna kvarstår.

Enligt LOU är det endast tillåtet att genomföra direktupphandlingar utan att s.k. synnerliga skäl föreligger om inköp understiger fastställd beloppsgräns. Beloppsgränsen uppgick till ca 530 tkr för 2017.

¹ Lag (2007:1091) om offentlig upphandling gällde t.o.m. 2016-12-31. Sedan 2017-01-01 gäller lag (2016:1145) om offentlig upphandling.

² Se minnesanteckningar daterade 170418

För inköp avseende varor och tjänster av samma slag över denna beloppsgräns måste upphandling, alternativt avrop på befintligt ramavtal, genomföras. Bedömningen av vad som är synnerliga skäl är mycket restriktiv och det är exempelvis inte tillåtet att använda direktupphandlingar på grund av tidsbrist om brådskan beror på den upphandlande enheten. Av Kriminalvårdens arbetsordning framgår att den centrala inköpsenheten ska kontaktas vid direktupphandlingar överstigande 100 tkr.

Kriminalvården har under 2017 gjort inköp av varor och tjänster till arbetsdriften överstigande beloppsgränsen från 35 olika leverantörer till ett belopp om cirka 49 mnkr. Kriminalvården har för 14 av dessa leverantörer inte kunnat visa att någon upphandling eller avrop på statligt ramavtal har gjorts. Dokumentation saknas av att synnerliga skäl har förelegat. Centrala inköpsenheten har inte heller kontaktats i enlighet med arbetsordningen. Det totala inköpsvärdet från dessa 14 leverantörer uppgick till cirka 20 mnkr. Kriminalvårdens internrevision har under höstens granskning gjort motsvarande iakttagelse³.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar Kriminalvården att säkerställa att samtliga verksamheter följer interna föreskrifter såsom arbetsordningen samt externa regelverk såsom LOU.

Bristande inventering av anläggningstillgångar

I ESV:s föreskrifter till 22 § förordning (2006:606) om myndigheters bokföring (FBF) anges att inventering ska ske i den omfattning som bedöms erforderlig. Av Kriminalvårdens ekonomihandbok framgår att "Inventarier i inventarieregistret samt anläggningstillgångar ska inventeras minst en gång om året". Riksrevisionen delar Kriminalvårdens bedömning att inventering bör ske årligen för att upprätthålla en god intern kontroll.

Riksrevisionens granskning visar att IT-avdelningen inte har genomfört någon inventering under 2017. Det bokförda värdet på anläggningstillgångar som inte har inventerats uppgår till 168 mnkr. IT-avdelningen har inte heller inventerat inventarier som har kostnadsförts, främst datorer. Riksrevisionen kan också konstatera att detaljnivån på befintligt anläggnings-/inventarieregister inte är tillräcklig för att identifiera anläggningarna/inventarierna.

³ Se Internrevisionens rapport 2017:9 Arbetsdrift

Rekommendationer

Riksrevisionen rekommenderar Kriminalvården att säkerställa att samtliga verksamheter följer interna riktlinjer för inventering.

Riksrevisionen rekommenderar Kriminalvården att snarast komplettera register med uppgifter om anläggningstillgångar och inventarier som gör det möjligt att identifiera och därmed också att inventera dessa.

Riksrevisionen vill framhålla vikten av att Kriminalvården redan vid nyregistrering av anläggningstillgångar gör det på ett sådant sätt att den individuella anläggningstillgången kan identifieras.

Ansvarig revisor Martin Wärnbring har beslutat i detta ärende. Uppdragsledare Anders Lexner har varit föredragande.

Martin Wärnbring

Anders Lexner

Kopia för kännedom:

Regeringen
Justitiedepartementet